

Styrets årsberetning 2019

Virksomhetens art og hvor den drives

Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (NUBU) er eid av Norwegian Research Centre AS (NORCE). NUBU er lokalisert i Essendrops gate 3, 0368 Oslo. Seks regionalt ansatte har kontor i Tønsberg, Stavanger, Trondheim, Bodø og Oslo (to). NUBU sitt styre har hatt fem møter i 2019. Den finansielle situasjonen framgår av årsregnskapet.

Senterets oppdrag

Senterets hovedmål er å styrke og støtte familiens, barnets og ungdommens utviklingsmuligheter. Dette innebærer å forebygge og redusere alvorlig problematferd og styrke psykososial utvikling og sosial kompetanse. Senteret utvikler, implementerer, kvalitetssikrer og evaluerer evidensbaserte tiltak rettet mot barn og unge, foreldre, familier, barnehager og skoler. Senteret skal være internasjonalt og nasjonalt orientert.

Implementering, tjenestestøtte og utvikling

Databasene Amelia og Primula, som registrerer virksomhet knyttet til barne- og ungdomstiltakene, gir grunnlaget for tallrapportering.

Det er 316 aktive PMTO-terapeuter i Norge. Av disse arbeider 53 i den statlige, regionale barneverntjenesten (Bufetat), 35 i poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge (BUP) og 222 i de 104 kommuner/bydeler som også implementerer TIBIR (Tidlig innsats for barn i risiko). Til sammen har 210 personer fullført en opplæring innenfor TIBIR i 2019. Amelia registrerte 2 816 saker i 2019, hvorav 1 732 var PMTO saker og 1 084 var TIBIR.

Det er antakelig en underrapportering på saker i de forebyggende intervensjonene i TIBIR, en utfordring det arbeides kontinuerlig med.

218 grunnskoler i 76 kommuner implementerer den skoleomfattende tiltaksmodellen PALS.

Det er 21 MST-team (Multisystemisk terapi) med til sammen 96 ansatte, som har behandlet/avsluttet 631 saker. NUBU har ansvar for teoretisk og metodisk opplæring og kvalitetssikring av alle som er involvert i MST-arbeidet. MST-CAN teamet i Bærum kommune har målgruppen familier med barn i alderen 6 til 17 år der det er avdekket fysisk mishandling og/eller alvorlig omsorgssvikt. Teamet har behandlet/avsluttet 19 saker.

Det er 5 FFT-team (Funksjonell familierterapi) som har behandlet/avsluttet 165 saker. Et av teamene er kommunalt (Bærum kommune).

Det er 2 TFCO-team (Treatment Foster Care – Oregon) i Bufetat, øst og sør, som har behandlet/avsluttet 11 saker.

Brukermedvirkning

NUBU arbeider kontinuerlig med hvordan vi på gode måter kan sikre barns medvirkning i tiltakene og i forskningsprosjektene. Et eksempel er MST. MST har de siste årene hatt sterkt fokus på å få ungdommens stemme og deltakelse inn i behandlingen og familiens endringsprosess. I hvilken grad ungdommen deltar, dokumenteres i de ukentlige behandlingsplanene som er utgangspunkt for veiledning og konsultasjon. Der dette er en utfordring, blir det gjenstand for diskusjon og problemløsning i teamet og med konsulenten. Som en del av sluttrapporten etter endt behandling, skal ungdommens erfaringer og synspunkter dokumenteres.

Pågående forskningsprosjekter:

- *Forskningsprosjektet MATCH, (RCT), Modular Approach to Therapy for Children with Anxiety, Depression and Conduct Problems:* Evalueringen av MATCH pågår i samarbeid med barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker, programutvikleren John Weisz og amerikanske MATCH-konsulenter. NUBU har hovedansvaret for den norske forskningsstudien. Rekruttering av nye familier ble avsluttet i september 2019.
- «Støtte til mestring» (Utvidet TIBIR - Tidlig Innsats for Barn i Risiko): Formålet er å inkludere nye brukergrupper i TIBIR i et nytt tiltak kalt Støtte til mestring. I første omgang gjelder dette barn som viser psykiske vansker i form av symptomer på engstelse og tristhet (angst og depresjon), og familier som har utfordringer i omsorgssituasjonen, i tillegg til familier med barn med atferdsvansker.
- Det longitudinelle prosjektet *Barns sosiale utvikling* følger ca. 1100 barn og deres familier fra spedbarnsalder til tidlige skoleår. I 2018 fikk *Barns sosiale utvikling* nye forskningsmidler fra Forskningsrådets FINNUT-program til å følge barna fra studien inn i tenårene gjennom under-prosjektet *SLEDE (Socioeconomic risk, learning and development from infancy through early adolescence)*. Det overordnede målet med SLEDE er å fremskaffe kunnskap som kan benyttes til å forebygge sosiale, atferdsmessige og skolefaglige vansker blant barn og unge som er relatert til sosial bakgrunn. Prosjektet utnytter det omfattende datamaterialet som allerede foreligger, og gjennom denne siste bevilgningen vil det etter hvert finnes longitudinelle data fra barna var 6-måneder gamle og fram til de er 14 år.
- *Kunnskapsoverføring og bedre skoleprestasjoner for barn i risiko, KOB-A, (RCT), forsterket skolestøtte til barn og familier med hjelpetiltak i barnevernet:* Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd og har som mål å utvikle, ta i

bruk og evaluere skolestøttetiltak for barn og familier i kommunale barnevernstjenester. I dette prosjektet samarbeider NUBU med forskere ved RBUP. Skolestøtten gis i hjemmet av ansatte i barnevernet som har mottatt opplæring i intervensjonen, Forsterket skolestøtte. Prosjektet har som mål å styrke skoleprestasjoner og forebygge senere skolefravall hos barn fra 1. til 7. klasse. Prosjektet bygger på en systematisk kunnskapsoppsummering av kjerneelementer og er utviklet i tett dialog med barnevernsansatte, skolepersonell og brukerrepresentanter. Prosjektet forløp som planlagt i 2019, med vekt på rekruttering av familier og innsamling av data. Rekruttering av familier avsluttes ved årsskifte 2019/2020.

- *Mestringskurs for ungdom (DU, RCT)*: Prosjektet er finansiert av FINNUT-programmet i Norges forskningsråd. Effektstudien ble publisert i BMC Psychiatry i mai 2019. Registerdata ble innhentet fra fylkeskommuner frem til høsten 2019. Prosjektet er nå avsluttet i samsvar med Norges forskningsråd sin sluttdato som var 1/10 2019. Registerdata analyseres og publiseres i løpet av våren 2020.
- *Evaluering av Funksjonell familierapi (FFT, RCT)*: Datainnsamling ble avsluttet i januar 2019. Arbeidet med analyser av resultater er påbegynt og vil fortsette i 2020. Det arbeides også med å få koblet data fra offentlige registre for å undersøke eventuelle effekter på kriminalitet og plassering utenfor hjemmet. Data fra studien benyttes i to doktorgradsarbeider ved NUBU.
- *Evaluering av måleinstrumenter*: NUBU arbeider fortløpende med evaluering av de mest brukte kartleggings- og måleinstrumentene som brukes i senterets forskning. Dette er et viktig ledd i arbeidet for å sikre at forskningsprosjektene disponerer kartleggingsinstrumenter som er grundig validert i norsk sammenheng.
- *Samarbeidsprosjekt med Frisch*: NUBU deltar i et samarbeidsprosjekt mellom Frisch senteret, Universitet i Oslo, Statistisk Sentralbyrå, RKBU vest og NUBU (midler fra Forskningsrådet) om en omfattende registerstudie av langtidseffekter av skolemodellen PALS og Olweus-programmet.

Publikasjons- og foredragsvirksomhet

Ansatte ved senteret har i 2019 hatt 55 konferansebidrag, 36 nasjonalt og 19 internasjonalt. Ansatte har utført 156 oppdrag innenfor veiledning og undervisning, samt opplæring og tjenestestøtte (75). Videre: 49 oppdrag i forbindelse med komité- og utvalgssarbeid, 21 fagfellevurderte artikler, 4 bøker og bokkapitler, og 19 sensoroppdrag. 21 fagfelleoppdrag ble utført.

Kommunikasjon og formidling

Det har vært 183 medieomtaler knyttet til NUBU i 2019. Hjemmesidene besøkes jevnlig og hadde 261 894 sidevisninger (mot 203 338 i 2018) og 65 191 besøkende (mot 49 558 i 2018), mens pmto.no hadde 40 444 sidevisninger og 23 780 brukere, med tilvalg også for nynorsk, samisk, engelsk, somalisk, arabisk, urdu og polsk. NUBU Facebook-side hadde 2 179 følgere, Twitter 832. KONTEKSTonline er etablert som et nytt initiativ for formidling rettet mot ansatte i praksisfeltet. Det kommer ut to ganger i året. Det er 496 abonnenter som mottar KONTEKSTonline sammen med nyhetsbrev fra NUBU.

NUBUs årskonferanse.

I 2019 arrangerte NUBU NUBU-konferansen 2019 (tidligere kalt Nasjonal fagkonferanse). Tittelen på årets konferanse var «Mangfold og inkludering - Flere veier til bedre psykisk helse hos barn og unge.» Årets konferanse tok for seg temaet utenforskap for barn og unge, hvilke tiltak finnes eller bør iverksettes for å møte utfordringene og fremme bedre psykisk helse hos barn og unge. Barneombudet, Inga Bejer Engh åpnet konferansen, og Camilla Stoltenberg, direktør ved Folkehelseinstituttet, holdt åpningsforedraget om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner. Årets key-note speakers var Tracy Vaillancourt, professor ved University of Canada, og en av de ledende forskerne på feltet victimization/bullying, samt Eli Lebowitz, professor og forsker på behandling av angst hos barn og unge ved Yale School of Medicine, Child Study Center, hvor han leder Program for Anxiety Disorders. Kripos holdt fellesforedrag om mindreårige anmeldte for voldtekt og Trygve Børve om «Tankekraft», et livsmestringsprogram for elever i videregående skole. Ivar Frønes, NUBU, holdt avslutningsforedraget om moderne utenforskap. I tillegg ble det avholdt parallellseminarer rettet mot bl.a. temaene, fattigdom, alvorlige psykisk helseproblemer hos ungdom, vold og omsorgssvikt og gjengproblematikk. Konferansen hadde drøye 400 deltakere. Konferansen 2019 ble også strømmet for å gi flest mulig anledningen til å få med seg programmet. Key-note og plenumsforelesningene, samt utvalgte parallellsesjoner ble filmet, og det er opprettet et videoarkiv med forelesningene. Videoarkivet er tilgjengelig via nubu.no og nubukonferansen.no. 10 ansatte fra NUBU holdt foredrag under konferansen.

Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

NUBU samarbeider internasjonalt med forsknings- og implementeringsmiljøer i USA generelt og knyttet til de ulike programmene, spesielt MST Services, Oregon Universitet, samt ISII/Oregon Social Learning Center. Fullstendig oversikt over NUBUs nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere kan gis ut ved behov.

NUBU sitt videre arbeid i 2020

- I januar 2020 starter første runde i en serie av optimaliseringsstudier (randomiserte multipl baseline design) i «Støtte til mestring» (Utvidet TIBIR - Tidlig Innsats for Barn i Risiko), hvor NUBU skal utvikle tiltaket sammen med brukerne i norske kommuner, praktikere og deres klienter. Denne kunnskapen skal brukes til å spesialtilpasse «Støtte til mestring» etter behov i norske tjenester for sårbare familier og barn, barnevern, helsestasjoner og i skolehelsetjenesten. Den første studien er nå rettet mot aldersgruppen 6-9 år, men skal senere utvides til å gjelde aldersgruppen 3-12 år.
- NUBU vil i 2020 være bidragsyter til utviklingen av grunnmodell for hjelptiltak i barnevernet i et samarbeid mellom NUBU, RBUP Øst og Sør og RKBV Vest. Arbeidet er en del av Nasjonal plan for hjelpetiltak i barnevernet. NUBU har tidligere kommet med innspill til komponenter i grunnmodellen og sittet i arbeidsgrupper tilknyttet dette arbeidet.
- NUBU vil i 2020 nedsette en intern arbeidsgruppe for å utvikle en omdømme- og kommunikasjonsstrategi for senteret. I denne forbindelse vil det foretas en mulig revisjon av NUBUs hjemmesider.

Finansiell Risiko

NUBU har hendelsesbasert pensjonspremie terminvis fra SPK. Det er ingen finansiell risiko knyttet til selskapets eiendeler. NUBU mottar tilskudd fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet. Norges forskningsråd gir tilskudd til særskilte forskningsprosjekter. NUBU er ikke eksponert mot markedsrisiko eller kredittisiko, men vurderer løpende risiko knyttet til økte framtidige pensjonskostnader og valutafor skjeller. Det er likviditetsrisiko knyttet til eventuell sen utbetaling av statlige tilskudd og binding av balanseførte pensjonsforpliktelser plassert i Industrifinans.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årets driftsresultat gir et underskudd på kr 262 168. NUBU byttet i 2019 fondsleverandør fra Gjensidige kapitalforvaltning til Industrifinans Kapitalforvaltning AS (Industrifinans) grunnet avvikling av Gjensidige kapitalforvaltning. Samlet gir fondsplasseringene i Gjensidige og Industrifinans i 2019 en finansinntekt på kr 1 544 767 og et årsresultat med overskudd på kr 1 255 979 som foreslås føres til annen egenkapital. Egenkapitalgraden blir på 35,9 %. Selskapet ligger innenfor intensjonene i Aksjelovens § 3-4 om en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling, herunder selskapets eiendeler og gjeld, samt resultatregnskap. Styret kjenner ikke til noen forhold av viktighet for å bedømme selskapets stilling og resultat som ikke fremgår av regnskapet og balansen med noter.

WHO erklærte koronautbruddet som en global folkehelsekrise 30. januar 2020 og som en global pandemi 11. mars 2020. De eventuelle økonomiske konsekvensene av koronautbruddet er hendelser som vil oppstå etter balansedagen for regnskapsåret 2019. Selskapet har løpende iverksatt tiltak basert på anbefalinger fra norske helsemyndigheter.

Tiltak for å redusere smittefare og sykdom i forbindelse med korona-viruset påvirker driften av selskapet på den måten at noen aktiviteter og leveranser blir løst på andre måter enn vanlig, utsatt eller avlyst. For øvrig har det etter regnskapsårets utgang ikke inntruffet andre forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet.

Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede og at denne forutsetningen er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Personalet

I 2019 har NUBU hatt 49 ansatte, hvorav 43 er sentralt ansatte, (fem av sentralt ansatte er deltidsansatte), seks er regionalt ansatte og seks er timeansatte som til sammen utfører 42,2 årsverk. Det er 35 kvinner og 14 menn.

Arbeidsmiljø

Styret anser arbeidsmiljøet i selskapet som godt. NUBUs arbeidsmiljøutvalg har hatt fire møter. Det er gjennomført HMS-undersøkelse om det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet.

Likestilling

Selskapet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og har innarbeidet en personalpolitikk som anses for å være kjønnsnøytral.

Diskriminering og trakassering

Selskapet arbeider aktivt for å forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Sykefravær

NUBU har hatt et sykefravær på 3,89% i 2019 mot 3,31 % i 2018. Det har ikke vært arbeidsulykker i 2019.

Ytre miljø

Selskapets virksomhet har omfattende reisevirksomhet. For å redusere klimautslipp og redusere kostnader, arbeides det kontinuerlig med å utføre mer virksomhet lokalt og via digitale plattformer.

Oslo 30. mars 2020

Ingvild Eide Graff, styreleder

Steinar Meling, nestleder

Kristin Akerjordet, styremedlem

May-Britt Drugli, styremedlem

Monica Martinussen, styremedlem

Mari-Anne Sørli, styremedlem

Kristine Amlund Hagen, administrerende direktør